

GRUSZE

— TRADYCYJNE ODMIANY

Pochodzenie odmian uprawnych grusz

Grusza (*Pyrus*) należy do rodziny różowatych (*Rosaceae*) i podrodziny jabłkowatych (*Pomoideae*). Obejmuje około 25 gatunków, które uważane są za gatunki podstawowe.

Grusza pospolita (*Pyrus communis* L.) nazywana jest gruszą polną lub dziką. Jest to gatunek, od którego wywodzą się odmiany uprawne znane w Europie, obu Amerykach oraz w Australii. W Polsce drzewa tego gatunku można spotkać na polach, miedzach oraz w lasach. Osiągają wysokość od 12 do 18 metrów, są dość długowieczne, bo mogą żyć około 80 lat, czasami nawet dożywają do 150 lat.

Grusza pospolita uprawiana była już na długo przed początkiem naszej ery. Pierwsze informacje o uprawie grusz w Europie pochodzą już z czasów starożytnej Grecji.

Na terenach polskich według zapisków podróżników arabskich drzewa owocowe, w tym również i grusze były uprawiane już za czasów Piastów, czyli wiek XI i XII. Były to najprawdopodobniej wyselekcjonowane siewki przesadzone ze stanowisk naturalnych. O uprawie grusz wspomina również Mikołaj Rej w swojej książce „Żywot człowieka Poczciwego” z 1567 roku. Były to prawdopodobnie odmiany lokalne o niezbyt wysokiej jakości. Największy rozwój hodowli nastąpił jednak dopiero na przełomie XVIII i XIX wieku. Odmiany, które dotychczas są dość często uprawiane pochodzą często z tamtego okresu. Polskie odmiany pochodzące z tego okresu, to m.in. ‘Bera Inflancka’ i ‘Sapieżanka’

Podział odmian grusz w zależności od pory dojrzewania

- **odmiany letnie:** Amanlis, Dr. Jules Guyot, Winówka Francuska, Faworytka, Dobra Szara, Andrzejówka, Dobra Szara, Żyfardka, Bera Inflancka.
- **odmiany jesienne:** Bera Hardego, Bergamota Czerwona Jesienna, Dobra Ludwika, Bera Liońska, Salisbury, Komisówka, Angulemka, Bera Diela, Apremontka, Bera Liega, Lukasówka, Napoleońska, Bera Biała, Kongresówka, Margueritte Marillat, Urbanistka, Krzywka.
- **odmiany zimowe:** Krasanka, Dziekanka Zimowa, Bergamota Esperena, Bera Hardeponta, Plebanka, Józefinka, Oliwierka.

Właściwości biologiczne odmian

Drzewa odmian uprawnych żyją z reguły krócej niż drzewa dzikich gatunków. Jest to uwarunkowane większą wrażliwością na mróz, mniejszą odpornością na choroby

oraz rodzajem podkładki. Drzewa szczepione na podkładkach karłowych żyją przeważnie o kilkanaście lat krócej od drzew na podkładkach silnie rosnących.

Grusze rozpoczynają wegetację nieco wcześniej od jabłoni. Różnice między odmianami grusz w porze wegetacji są bardzo niewielkie. Początek kwitnienia grusz przypada najczęściej na ostatnie dni kwietnia i trwa do połowy maja. Grusze podobnie jak i jabłonie są obcopolne, dlatego dla lepszego zawiązywania owoców powinny być sadzone odmiany o podobnej porze kwitnienia jak i odmiany diploidalne, które są z reguły dobrymi zapylaczami.

Grusze na ogół wchodzi w okres owocowania nieco później niż jabłonie. Najwcześniej, bo w 4-5 roku po posadzeniu wchodzi, m.in.: Bonkreta Williama i Dziekanka Lipcowa, a najpóźniej, bo dopiero w 7-10 roku – Komisówka i Bera Hardego. Grusze, podobnie jak i jabłonie mają skłonność do przemennego owocowania. Do takich odmian można zaliczyć następujące odmiany: Dobra Szara, Salisbury, Paryżanka oraz Lipcówka Kolorowa.

Uprawiane w Polsce odmiany grusz są przeważnie bardziej wrażliwe na mróz niż jabłonie i jest to m.in. główna przyczyna słabego rozwoju uprawy tego gatunku. Mają również większe wymagania glebowe i klimatyczne. Dobrze rosną i owocują na glebach żyznych, głębokich i ciepłych. Nie udają się na glebach lekkich, płytkich, a także na glebach o wysokim poziomie wód gruntowych. Na stanowiskach niskich, w kotlinach i dolinach, w czasie ostrzejszych zim przemarzają. Są odmiany, które mają mniejsze wymagania glebowe, ale wtedy owoce ich są mało atrakcyjne i mniej smaczne, ale nadają się na różnego rodzaju przetwory.

Najgroźniejszymi chorobami grusz są parch grusz oraz zaraza ogniowa. Prawie wszystkie odmiany uprawiane w Europie są wrażliwe na zarazę. Szczególnie duże spustoszenia choroba ta powoduje w klimacie cieplejszym.

Wartości odżywcze owoców

Grusze nie mają dużych wartości kalorycznych, ale posiadają dużą wartość dietetyczną i smakową, ponieważ zawierają sole mineralne, witaminy, kwasy, cukry oraz pektyny. Z cukrów najwięcej w owocach gruszek jest fruktozy (3,96 – 5, 80%), nieco mniej glukozy (1,90 – 3,05%) i sacharozy. Z kwasów organicznych, zawierają głównie jabłkowy i cytrynowy. Ze składników mineralnych zawierają, m.in. potas, którego w owocach jest najwięcej, fosfor, sód, wapń, żelazo i magnez. Należy zaznaczyć, że są znacznie bogatsze w magnez niż jabłka, ale mniej zawierają kwasu askorbinowego i protopektyn.

OPISY WYBRANYCH ODMIAN GRUSZ

DOBRA SZARA

Synonimy: ‘GuteGraue’, ‘GrieseBonne’, ‘GriseBonne’, ‘Špinka’, Sierajawkusnaja’

Pochodzenie. Stara odmiana, prawdopodobnie pochodzenia francuskiego, uprawiana w Europie już w XVII w.

Drzewo. Rośnie bardzo silnie, tworzy koronę bardzo dużą, szerokostojkową lub kulistą, rozłożystą. Kwitnie wcześnie. W okres owocowania wchodzi bardzo późno, bo dopiero w 10—12 roku po posadzeniu, owocuje przemiennie.

Wytrzymałe na mróz i odporne na choroby. Wymaga gleb żyznych, głęboko przepuszczalnych. Odmiana triploidalna.

Owoce. Małe lub średniej wielkości, przy obfitym owocowaniu drobne, jajowate, zwężające się ostro ku szypułce. Skórka gruba, chropowata z silnym, brudnoszarym ordzawieniem, spod którego prześwieca trawiastozielone zabarwienie zasadnicze.

Mięszk zielonkawokremowy, luźny, gruboziarnisty, słodkowinny, aromatyczny, korzenny, bardzo smaczny.

Dojrzewanie owoców. Dojrzałość zbiorczą owoce osiągają w końcu sierpnia lub na początku września. Przechowywane mogą być niezbyt długo, gdyż szybko miękną i ulegają się od środka. Tuż po zbiorze dobrze znoszą transport.

Przydatność odmiany. Ze względu na dużą wytrzymałość na mróz nadaje się do sadów towarowych, ale szczególnie do przydomowych, w rejonach o surowszym klimacie. Owoce doskonale nadają się na kompoty i susz.

FAWORYTKA, SYN KLAPSA

Synonimy: 'Clapp'sFavourite', 'LubimickaKłappa', 'Clappovamáslovka', 'ClappsLiebling', 'Favorite de Clapp'.

Pochodzenie. Odmiana pochodzenia amerykańskiego, otrzymana prawdopodobnie z nasion Topki Pękatej (HolzfarbigeButterbirne) przez Clappa w miejscowości Dorchester (Massachusetts). Pierwsze wzmianki o tej odmianie pochodzą z 1860 roku. W Polsce uprawiana od dziesiętów lat i zalecana była do sadów towarowych jako bardzo atrakcyjna odmiana letnia.

Drzewo. Rośnie silnie. Tworzy koronę szerokostozkową, luźną, niesymetryczną, w późniejszych latach z silnie zwisającymi gałązkami. Kwitnie późno i długo. Kwiaty mało wrażliwe na przymrozki. Jest dobrym zapylaczem.

Średnio wcześnie wchodzi w okres owocowania, owocuje na ogół corocznie, obficie. Na mróz średnio wytrzymałe, podatne na parcha. Dobrze rośnie na glebach głębokich i żyznych. Źle rośnie na pigwie, wymaga wstawki pośredniej.

Owoce. Duże lub bardzo duże, często o masie ponad 200 g, szerokojajowate, symetryczne, wyrównane co do wielkości i kształtu. Skórka gruba, lekko błyszcząca, zielonkawożółta, pokryta brązowoczerwonym, rozmytym, punktowanym rumieńcem.

Mięsz białawy z odcieniem żółtym, drobnoziarnisty, masłowaty, soczysty, czasami z komórkami kamiennymi wokół gniazda nasiennego, bardzo smaczny

Dojrzewanie owoców. Dojrzałość zbiorczą owoce osiągają około połowy sierpnia. Zaleca się zbierać około 2 tygodnie przed dojrzałością konsumpcyjną. Przechowują się krótko, najwyżej do końca sierpnia lub pierwszych dni września. W chłodni przechowują się około 10 tygodni. Niezbyt wytrzymałe na transport.

Przydatność odmiany. Odmiana nazywana jest królową gruszek letnich. Owoce deserowe, ale nadają się również na przetwory, susz i kompoty.

DZIEKANKA LIPCOWA

Pochodzenie. Stara odmiana niemiecka, znaleziona w 1880 roku.

Drzewo. Drzewo rośnie stosunkowo silnie, tworząc kuliste, lekko spłaszczone korony z nieco przewieszającymi się pędami. Wcześniej wchodzi w okres owocowania, plonuje bardzo obficie, przemiennie. Owoce średniej wielkości, często drobne, kuliste lub lekko wydłużone, słabo żebrowane. Skórka gładka, zielonkawożółta, lekko błyszcząca, z bardzo dużym, mocnym, żywoczerwonym, paskowanym rumieńcem. Miąższ zielonkawobiały, pod skórką często różowawy, luźny, kruchy, soczysty, kwaskowato-słodki, dość smaczny.

Zapylacze. Nieznane.

Dojrzałość owoców. Dojrzałość zbiorczą osiąga w I połowie września. Odmiana deserowa, przetwórcza i na soki.

Przydatność odmiany. Słabo podatna na choroby i wytrzymała na mróz.

ŻYFARDKA

Synonimy: 'BeurreGiffard', GiffardsButterbirne'

Pochodzenie. Odmiana pochodzenia francuskiego, znaleziona w 1825 roku przez Mikołaja Giffarda w okolicy Anger.

Drzewo. Rośnie średnio silnie, tworzy koronę nieregularną, gęstą. W okres owocowania wchodzi wcześniej, na podkładce generatywnej owocuje obficie, ale dopiero w 6 roku po posadzeniu. Owocuje raczej przemiennie. Na mróz niezupełnie wytrzymałe, w niesprzyjających warunkach pogodowych porażane przez parcha.

Owoce. Przeważnie średniej wielkości, czasem małe, gruszkowate, o wąskiej stożkowatej budowie lub bardziej zaokrąglone, przy kielichu jakby ucięte. Skórka gładka, cienka, przy szypułce dość mocno ordzawiona oraz pokryta dość gęsto przetchlinkami. Rumieniec różowawobrazowy, ale niewielki i tylko od strony słonecznej.

Miąższ kremowobiały, delikatny, bardzo soczysty, słodkawy, delikatnie aromatyczny, bardzo smaczny.

Dojrzewanie owoców. Owoce należy zbierać pod koniec lipca, na kilka dni przed dojrzewaniem. Przechowują się krótko, pozostawione dłużej na drzewie stają się mączyste. W chłodni mogą być przechowywane tylko do 14 dni.

Przydatność odmiany. Odmiana cenna ze względu na bardzo smaczne owoce oraz wczesną porę dojrzewania. Polecana szczególnie do sadów przydomowych. Owoce wybitnie deserowe.

BERA BOSKA, SYN APREMONTKA

Synonimy: ‘Beurred’Apremont’ ‘Bosk’sFlaschenbirne’, ‘BierieBosk’, ‘Boskova’

Pochodzenie. Bardzo stara odmiana francuska.

Drzewo. Rośnie średnio silnie, tworzy koronę wyniosłą, stożkową, średnio zagęszczoną. W okres owocowania wchodzi niezbyt wcześnie, owocuje corocznie, dość obficie. Na mróz bardzo wrażliwe, na parcha średnio podatne. Dobrze rośnie tylko na glebach ciepłych i w regionach o łagodnym klimacie.

Owoce. Średniej wielkości lub duże, a bywają czasami i bardzo duże, regularne, wydłużone, butelkowate, lekko zakrzywione przy szypułce. Skórka cienka, często szorstka, żółta z silnymi jasnocynamonowo-brązowymi ordzawieniami, zwykle bez rumieńca. Miąższ żółtawobiały, drobnoziarnisty, masłowy, bardzo soczysty, orzeźwiający, aromatyczny, bardzo smaczny.

Dojrzewanie owoców. Dojrzałość zbiorczą osiągają pod koniec września, w lata chłodniejsze na początku października. Przechowywać je można do końca listopada, a w chłodni do lutego.

Przydatność odmiany. Odmiana wybitnie deserowa. Polecana do sadów towarowych i ogródków przydomowych, ale tylko w najcieplejszych rejonach i na żyznych glebach.

BERA DIELA

Synonimy: 'BeuréDiel', 'Diel'sButterBirne', 'BereDil', 'Dielovamáslovka'

Pochodzenie. Odmiana pochodzenia belgijskiego. Znalaziona przez ogrodnika M. Meuris koło Brukseli, w Belgii, w 1805 roku nazwana na cześć pomologa niemieckiego Augusta Diela.

Drzewo. Rośnie silnie. Wyrasta bardzo duże. Tworzy koronę dużą, nieregularną. Dobrze rośnie zarówno na gruszy pospolitej, jak i na pigwie. Kwitnie wcześniej i dość długo. Zapyłana jest przez następujące odmiany: 'Bera Hardy', 'Bera Boska', 'Lipcówka Kolorowa', 'Szarneza', 'Paryżanka' i 'Bonkreta Williamsa'. W okres owocowania wchodzi średnio wcześniej i owocuje obficie. Na mróz bardzo wrażliwe. Czasami w niesprzyjających warunkach porażane przez parcha. Wymaga gleb ciepłych, żyznych i głębokich. Drzewa rosnące na glebach mokrych i zimnych wydają owoce cierpkie i niesmaczne.

Owoce. Duże czasami nawet bardzo duże, dzwonkowate, nieregularne, często o nierównych połowach. Powierzchnia pofałdowana. Skórka sucha, lekko chropowata, dość gruba, podczas przechowywania staje się silnie aromatyczna, zielona, później cytrynowożółta lub żółta. Rumieniec bardzo niewielki pomarańczowy lub bladokarminowy. Ordzawienie silne w postaci plamek, siateczek lub linii ciągnących się od kielicha do zagłębienia szypułkowego.

Mięszsz białożółtawy, rozpływający się, bardzo soczysty, półmasłowy, winkowaty, słodki, bardzo smaczny.

Dojrzewanie owoców. Dojrzałość zbiorczą owoce osiągają na początku października, a konsumpcyjną pod koniec października. W przechowalni mogą leżeć nawet do lutego. Transport znoszą dobrze, ale tylko w stanie niedojrzałym.

Przydatność odmiany. Owoce wybitnie deserowe. Odmiana może być uprawiana, zarówno w sadach towarowych jak i w ogródkach przydomowych, ale tylko w cieplejszych rejonach.

BERGAMOTA CZERWONA JESIENNA

Synonimy: RoteBergamotte, Bergamotted'automne, RoteDechantsbirne, Anglická bergamotka, Bergamot Krasnyj.

Pochodzenie. Odmiana nieznanego pochodzenia. Niektóre źródła podają, że znana i uprawia była już w starożytnym Rzymie. W Polsce dawniej była zalecana do uprawy. Obecnie można ją spotkać tylko w starych sadach i w ogródkach przydomowych.

Drzewo. Rośnie początkowo silnie, później wzrost słabnie. Tworzy koronę rzadką, wzniesioną, odwrotnie stożkowatą. W okres owocowania wchodzi późno, owocuje obficie, przeważnie przemiennie. Na mróz średnio wytrzymałe, na parcha dość podatne.

Owoce. Małe lub średniej wielkości, kuliste lub kulisto-splaszczone. Skórka szorstka, zielonożółta, pokryta rdzawymi przetchlinkami oraz delikatnym, matowym, rozmytym rumieńcem. Miąższ biały czasami lekko zaróżowiony, gruboziarnisty, dość soczysty, pachnący, kwaskowosłodki, smaczny.

Dojrzewanie owoców. Należy je zbierać pod koniec września. Przechowywane mogą być przez około 4 tygodnie. W chłodni dużo dłużej.

Przydatność odmiany. Odmiana wybitnie amatorska. Owoce doskonałe na kompoty i susz.

BONKRETA WILLIAMSZA, SYN. BERA ŚWIĘTOMICHALSKA

Synonimy: Bon Chrétien Williams, Wiliams, Wiliamsowačaslavka, Williams Christbirne, Williams, Bartlett.

Pochodzenie. Odmiana pochodzenia angielskiego, znaleziona przez Staira w Berkshire w drugiej połowie XVIII wieku. Swoją nazwę zawdzięcza Williamsowi, który w Turnham Green pod Londynem zaczął ją rozmnażać. W Polsce od wielu lat zalecana do uprawy.

Drzewo. Początkowo rośnie silnie, po wejściu w okres owocowania wzrost bardzo słabnie. Tworzy koronę stożkową, często nieregularną, dość zagęszczoną, ze zwisającymi się gałązkami. Kwitnie późno. Jest bardzo dobrym zapylaczem dla wielu odmian. W okres owocowania wchodzi bardzo wcześnie, owocuje obficie, corocznie. Na mróz dość wrażliwe, na parcha średnio podatne. Wymaga gleb żyznych, przepuszczalnych oraz zacisznych i słonecznych stanowisk.

Owoce. Średniej wielkości, czasami duże, jajowate, o nierównej, pofałdowanej powierzchni, mniej lub bardziej pięcioboczne, u podstawy żebrowane. Skórka cienka, delikatna, lekko błyszcząca, usiana gęsto drobnymi, rdzawymi przetchlinkami i cętkami, ze słabym, jasnopomarańczowym rumieńcem od strony słonecznej.

Mięszk kremowobiały, bardzo delikatny, masłowy, soczysty, winkowaty, aromatyczny, bardzo smaczny.

Dojrzewanie owoców. Owoce należy zbierać na początku września i od razu nadają się do konsumpcji. W zwykłej przechowalni przechowują się bardzo krótko, w chłodni około 10 tygodni. Zaraz po zbiorze dobrze znoszą transport.

Przydatność odmiany. Odmiana wybitnie deserowa. Bardzo dobra na przetwory, a zwłaszcza na kompoty i susz. Może być polecana do wszystkich typów sadów, ale tylko rejonach o łagodniejszym klimacie.

KOMISÓWKA

Synonimy: Doyenne du Comice, Vereinsdechantsbirne, Diekanka diu Komis

Pochodzenie. Stara odmiana pochodzenia francuskiego. Owocowała po raz pierwszy w 1849 roku. W Polsce powszechnie znana, ale nie była uprawiana na większą skalę. Obecnie polecana do ogródków przydomowych, ale tylko na pigwie.

Drzewo. Rośnie silnie. Tworzy koronę wzniesioną, o gałęziach grubych i długich. Kwitnie dość późno. Kwiaty są wrażliwe na przymrozki. Na podkładkach silnie rosnących późno wchodzi w okres owocowania, często dopiero w 10 roku po posadzeniu. Owocuje corocznie, umiarkowanie obficie. Wymaga gleb żyznych, głębokich, ciepłych, zacisznych stanowisk. Na mróz dość wytrzymała, na parcha odporna.

Owoce. Średniej wielkości lub duże, na pigwie często nawet bardzo duże, szrokojajowate. Skórka gładka, zielonożółta, matowa lub delikatnie błyszcząca, z delikatnym pomarańczowym rumieńcem. Przechlinki dobrze widoczne, brązowe, różnej wielkości, gęsto rozmieszczone, przechodzące w cętki, zwłaszcza przy kielichu. Miąższ, białokremowy, bardzo soczysty, masłowy, nieco aromatyczny, winnosłodki, bardzo smaczny.

Dojrzewanie owoców. Dojrzałość zbiorczą osiągają w pierwszej połowie października, konsumpcyjną zaś listopadzie, w chłodni do stycznia.

Przydatność odmiany. Odmiana wybitnie deserowa. Może być polecana do sadów towarowych, ale wyłącznie na pigwie. Obecnie bardzo ceniona w ogrodach przydomowych i działkowych.

SALISBURY

Synonimy. Princesse Marianne, Prinzessin Marianne, Marianna

Pochodzenie. Odmiana pochodzenia belgijskiego z końca XVIII wieku. Była bardzo ceniona i mocno rozpowszechniona w Polsce.

Drzewo. Początkowo rośnie silnie, później wzrost słabnie. Tworzy koronę wyniosłą, wąskostożkowatą, zwisających gałęziach. Kwitnie średnio wcześnie i dość długo. W okres owocowania wchodzi wcześnie, bo w 3-4 roku po posadzeniu, owocuje obficie, ale przemiennie. Na mróz dość wytrzymałe, na parcha średnio podatne. Ma stosunkowo małe wymagania glebowe. Udaje się dość dobrze nawet w chłodniejszy klimacie. Źle rośnie na pigwie dlatego potrzebuje wstawki pośredniej.

Owoce. Średniej wielkości, wydłużone, przy kielichu pękate, kanciaste, o nierównej powierzchni. Najczęściej wyrównane co do wielkości i kształtu. Skórka cienka, silnie ordzawiona, szorstka, rdzawozielonkawa, później jasnożółta, silnie pokryta przechlinkami, czasami pokryta delikatnym, szarocęglastym, rozmytym rumieńcem, ale tylko od strony słonecznej. Miąższ białokremowy lub zielonkawokremowy, soczysty, słodkokwaskowy, korzenny, smaczny.

Dojrzewanie owoców. Dojrzałość zbiorczą owoce osiągają w drugiej dekadzie września i przechowują się przez około 2 tygodnie. W chłodni mogą leżeć do stycznia.

Przydatność odmiany. Owoce wybitnie deserowe, niezbyt przydatne na przetwory. Ze względu na wczesną porę dojrzewania i niezbyt długi okres przechowywania polecana głównie do sadów przydomowych.

JÓZEFINKA

Synonimy: Josephine de Malines, Josephine von Mecheln, Mechelenská, Žozefina Miechielskaja

Pochodzenie. Odmiana pochodzenia belgijskiego, znaleziona jako przypadkowa siewka około 1830 roku. W Polsce bardzo znana i była przez szereg lat zalecana do uprawy.

Drzewo. W młodości rośnie średnio silnie, później wzrost słabnie. Koronę tworzy szeroko-stożkowatą, gęstą, przewieszającą się. Kwitnie średnio wcześnie, długo, kwiaty dość wytrzymałe na wiosenne przymrozki. W okres owocowania wchodzi średnio wcześnie, owocuje niezbyt obficie, przeważnie przemiennie. Na mróz dość wrażliwe, na parcha średnio podatne.

Owoce. Różnej wielkości, przeważnie mniej niż średnie. Skórka średniej grubości, delikatna, gładka, matowa, początkowo jasnozielona, później jasnożółta, z ciemnymi przetchlinkami, rzadko z delikatnym marmurkowoczerwonym rumieńcem, czasami przy szypułce ordzawione. Miąższ białokremowy, delikatny, aromatyczny, soczysty, słodki, bardzo smaczny.

Dojrzewanie owoców. Dojrzałość zbiorczą osiągają w połowie października, konsumpcyjną zaś w grudniu. W przechowalni do marca i dłużej.

Przydatność odmiany. Odmiana wybitnie deserowa. Nie przydatna przetwory. Udaje się tylko w najcieplejszych rejonach kraju, na glebach żyznych, głębokich i przepuszczalnych.

PLEBANKA

Synonimy: Poire de Curé, Vicar of Winkfield, Pastorenbirne, Kiurie, Pastornice

Pochodzenie. Bardzo stara odmiana pochodzenia francuskiego z 1760 roku. W Polsce przez wiele lat była zalecana do uprawy. Obecnie spotykana jedynie w starych sadach.

Drzewo. Początkowo rośnie bardzo silnie, później wzrost słabnie. Tworzy koronę wysoką, stożkowatą, ze zwisającymi gałązkami. W okres owocowania wchodzi średnio wcześnie. Owocuje obficie, najczęściej przemiennie. Kwitnie średnio wcześnie, jest złym zapylaczem. Na mróz niezupełnie wytrzymałe, na parcha dość podatne.

Owoce. Duże lub bardzo duże, wydłużone, butelkowate, przeważnie z lekką, często ordzawioną bruzdą ciągnącą się wzdłuż owocu, przy kielichu zaokrąglone. Skórka sucha, nieco szorstka, delikatna, szarozielona, delikatnie pokryta przetchlinkami, czasem z jasnym, brunatnoczerwonym rumieńcem.

Miąższ żółtawobiały, często gruboziarnisty, mało korzenny, przyjemnie słodki, dość smaczny.

Dojrzewanie owoców. Dojrzałość zbiorczą osiągają w końcu października. Do konsumpcji nadają się w grudniu. W przechowalni do stycznia, w chłodni nieco dłużej.

Przydatność odmiany. Owoce deserowe, ale również doskonałe na kompoty i susz.

SZARNEZA

Synonimy: Charneux, Köstliche von Charneux, Tajuszcza i Szarne

Pochodzenie. Odmiana pochodzenia belgijskiego. Przez długi czas była polecana do uprawy w rejonach zachodnich Polski. Obecnie rzadko spotykana.

Drzewo. Rośnie średnio silnie, tworzy koronę wąsko stożkową, dość gęstą o gałęziach zwisających. W okres owocowania wchodzi niezbyt wcześnie, owocuje dość obficie, na ogół corocznie. Na mróz mało wytrzymałe, na parcha średnio podatne.

Owoce. Średniej wielkości, czasami duże, jajowate, wydłużone, trochę asymetryczne. Skórka zielonożółta, cienka, pokryta dużymi, szarymi przetchlinkami. Od strony słonecznej pokryta słabym, czerwonobrunatnym rumieńcem. Miąższ żółtawo-biały, bardzo delikatny, soczysty, rozplwający się, lekko aromatyczny, słodko-winny dość smaczny.

Dojrzewanie owoców. Dojrzałość zbiorczą osiągają w trzeciej dekadzie września, a konsumpcyjną w drugiej dekadzie października. W przechowalni do listopada, a w chłodni nawet do lutego.

Przydatność owoców. Odmiana deserowa i przerobowa (doskonale na susz). Może być zalecana do sadów przydomowych i ogrodów działkowych w najcieplejszych rejonach kraju.

MARGUERITE MARILLAT

Synonimy: Marillatowa, Margarita Marilja, Marillatova

Pochodzenie. Stara odmiana pochodzenia francuskiego. Dawniej w Polsce bardzo popularna. Obecnie spotykana jedynie w ogrodach amatorskich.

Drzewo. Rośnie dość słabo. Tworzy koronę stożkową, luźną, regularną, z dużą ilością krótkopędów. W okres owocowania wchodzi bardzo wcześnie, owocuje średnio obficie, na ogół regularnie. Na mróz średnio wytrzymałe, na parcha mało podatne.

Owoce. Duże lub bardzo duże, stożkowate, szerokojajowate, asymetrycznie. Skórka jasnożółta, mocna, gładka, matowa, pokryta licznymi rdzawymi plamkami i delikatnym rumieńcem od strony słonecznej. Miąższ żółtobiały, delikatny, rozpływający się, soczysty, winnosłodki, z delikatnym muskatołowym aromatem, bardzo smaczny.

Dojrzewanie owoców. Dojrzałość zbiorczą osiągają na początku września i już po kilku dniach nadają się do konsumpcji. Przechować je można najwyżej do połowy października.

Przydatność odmiany. Odmiana deserowa i przerobowa (szczególnie nadaje się na kompoty. Odmiana polecana do małych sadów przydomowych ze względu na słaby wzrost i bardzo ładne owoce odporne na parcha. Dobra odmiana amatorska szczególnie polecana na ciepłe i zaciszne stanowiska.